Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru, judecător Violeta Gîrleanu
Dosarul nr. 2r-58/25 (2-24136862-02-2r-13012025)

D E C I Z I E

17 februarie 2025 mun. *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Lucia Bagrin și Diana Corlăteanu

examinând fără participarea părților, recursul declarat de CA „General Asigurări" SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav,

împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 3 decembrie 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de CA „General Asigurări" SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav împotriva lui Sorocan Sergiu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei:

La 28 noiembrie 2024, CA „General Asigurări" SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva lui Sorocan Sergiu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 3 decembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de CA „General Asigurări" SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav, a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă pe motiv că, reclamanta nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară. (f.d. 24-25)

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 31 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice CA „General Asigurări” SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 3 decembrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Argumentele părților:

În argumentarea cererii de recurs, recurenta CA „General Asigurări” SA a invocat că, respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, constituie o condiție specială a exercitării dreptului la acțiune în justiție, care necesită a fi întrunită doar în anumite cazuri prevăzute de lege sau de contract.

A indicat că, încheierea recurată este emisă cu interpretarea eronată a normelor a normelor de drept procesual.

A relatat că, legea stabilește doar anumite cazuri în care trebuie respectată procedura prealabilă, de exemplu cazurile din Codul administrativ. La fel, procedura prealabilă poate fi prevăzută și de contractul părților.

CA „General Asigurări” SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav a afirmat că, instanța de fond nu a făcut trimitere nici la o normă legală sau prevedere contractuală care ar obliga reclamanta CA „General Asigurări” SA să respecte procedura prealabilă pentru încasarea de la persoana vinovată în ordine de regres a despăgubirii de asigurare.

CA „General Asigurări” SA a considerat că, la caz legea nu prevede necesitatea respectării unei proceduri prealabile, iar contractul prevede procedura prealabilă doar ca un mijloc alternativ, dar nu obligatoriu în comparație cu instanța de judecată.

În acest condiții consideră că art. 170 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă este aplicat eronat în prezenta speță, iar încheierea din 3 decembrie 2024 este ilegală și urmează a fi casată, deoarece constituie o restricție în realizarea accesului liber la justiție, fiind îngrădit dreptul de acces liber la justiție.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost pronunțată la 3 decembrie 2024, iar recursul a fost depus la 31 decembrie 2024, în interiorul termenului legal, or, la materialele cauzei nu sunt date privind recepționarea încheierii recurate de către recurentă.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În temeiul art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

La judecarea recursului, Colegiul judiciar a stabilit că, la 28 noiembrie 2024, CA „General Asigurări” SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Sorocan Sergiu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 6-8)

Însă, prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 3 decembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de CA „General Asigurări” SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav a fost restituită, în temeiul art.170 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, pe motiv că CA „General Asigurări” SA nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților. (f.d. 24-25)

Examinând conţinutul încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 3 decembrie 2024, Colegiul judiciar conchide că instanţa de fond a interpretat eronat normele aplicabile speţei, ceea ce a dus la formularea eronată a concluziilor cu privire la soluționarea litigiului dedus judecăţii.

Colegiul relevă că, în corespundere cu prevederile art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă judecătorul restituie cererea de chemare în judecată, dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.

În sensul prevederilor expuse supra, Colegiul civil consideră că instanța inferioară eronat a aplicat legea procesuală, restituind cererea de chemare în

judecată pe motiv că, nu a fost respectată calea prealabilă, reținând faptul că, deși a prezentat pretenția privind recuperarea prin regres a daunei în mărime de 19 849 de lei, nu a anexat dovada că, această somație a fost expediată în adresa potențialului pârât, prin intermediul oficiului poștal, fie prin altă metodă de expediere.

Or, pentru a examina dacă cererea prealabilă a fost expediată corect și recepționată de către pârât, trebuie mai întâi de stabilit dacă legea sau contractul instituie o asemenea procedură.

Astfel, soluţia adoptată de instanţa de fond prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanţiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil.

Adiţional, principiul disponibilităţii reglementat de art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă indică la afirmarea disponibilităţii în drepturi în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Consecvent, instanța de recurs atestă netemeinicia concluziilor instanței de fond privind nerespectarea procedurii prealabile.

Colegiul civil reține că, prin prisma art. 6 pct.1 din Convenția Europeană, precum și prin prisma jurisprudenței Curții Europene, dreptul de acces la justiție poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Totodată, se atestă două situații în care urmează a fi respectată procedura prealabilă, și anume: 1) în cazul în care părțile au stipulat aceasta în contract, prin manifestarea liberă a voinței; 2) în cazul expres statuat de lege.

În contextul celor expuse, în lipsa unei norme legale care ar prevede obligația de a parcurge calea prealabilă, instanța de fond nu era în drept de a restitui cererea, deoarece reieșind din esența și natura raportului juridic litigios inițiat prin cererea de chemare în judecată, reclamantul nu a avut obligația de a respecta o procedură prealabilă.

Or, izvorul litigiului dat este generat de răspunderea delictuală civilă pentru pagubele produse prin inundație, cu recuperarea prejudiciului prin regres a daunei.

De altfel, *din conținutul cererii de chemare în judecată rezultă că, în speranța soluționării amiabile a litigiului și pentru a evita înaintarea unei acțiuni în instanță, reclamantul a expediat la adresa de domiciliu a pârâtului declarată drept viză de reședință a acestuia o pretenție, fiindu-i acordat termen de 30 de zile pentru achitarea sumei prejudiciului sau pentru prezentarea la sediul*

reclamantului în scopul încheierii unei tranzacții și examinarea posibilității de achitare în rate. Pretenția a rămas nesatisfăcută până în prezent, motiv din care s-a înaintat prezenta cerere. (f.d. 7)

Mai mult, formularea la art. 10.1 din contractul de asigurare încheiat între părți, indică expres că, toate litigiile care derivă din prezentul contract de asigurare se soluționează în procedură extrajudiciară prin încheierea tranzacțiilor de împăcare ***sau în procedură judiciară*** prin decizia instanței de judecată sesizată, după caz, nefiind indicată calea prealabilă de soluționare a litigiului. (f.d. 10-11)

Respectiv, contractul de asigurare încheiat între părți prevede inclusiv și procedura prealabilă de judecare a cauzei doar ca un mijloc alternativ și nicidecum obligatoriu.

Colegiul civil subliniază că, simpla menţiune a instanţei în încheierea recurată, precum că procedura prealabilă extrajudiciară de soluţionare amiabilă a prezentului litigiu este prevăzută de lege şi nu a fost respectată, fără indicarea prevederii legale exprese, care impune o asemenea obligaţie/procedură prealabilă extrajudiciară, este una arbitrară, neîntemeiată și contrară art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, şi privează reclamantul de dreptul de acces la justiţie şi la un proces echitabil.

Deci, reținând ca acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 3 decembrie 2024, emisă de instanța de fond.

Pe cale de consecinţă, instanţa de recurs concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de către CA „General Asigurări” SA.

În acest sens, Colegiul civil reține că, accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, care cuprinde mai multe relații şi drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină, or, fără un acces efectiv la instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

Astfel spus, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret şi efectiv, presupunând ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară şi concretă de a contesta un act ce aduce atingere drepturilor sale.

Pornind de la premisa că, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Reiterând motivele de fapt și de drept enunțate, statuând că instanța de fond eronat a restituit cererea de chemare în judecată în cauză, Colegiul civil conchide de a admite recursul declarat de CA „General Asigurări” SA, cu casarea încheierii *****, sediul Centru din 3 decembrie 2024 și restituirea cauzei spre rejudecare în

instanța de fond, la faza primirii cererii de chemare în judecată, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 423-424, 427 lit. b) și 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către CA „General Asigurări" SA.

Se casează încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 3 decembrie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de CA „General Asigurări" SA, reprezentat de avocatul Botnari Veaceslav împotriva lui Sorocan Sergiu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată, *cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecată, la faza primirii cererii de chemare în judecată.*

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Ana Panov

Judecătorii Lucia Bagrin

Diana Corlăteanu